

*Bojan Kovačič
Dr. Janja Črčinovič Rozman*

Izbira in uporaba učnih medijev pri pouku glasbe

Pregledni znanstveni članek
UDK: 371.333:78

POVZETEK

Prispevek nas seznanja z izbiro in uporabo učnih medijev pri izvedbi glasbenega pouka. Posebno pozornost namenja predstavitvi izsledkov raziskav na področjih uporabe učnih medijev pri pouku. Namen izvedene empirične raziskave je bil proučiti uporabo učnih medijev pri izvedbi nastopa študentov pri glasbeni vzgoji ter vpliv različnih dejavnikov na izbiro učnih medijev. Sodelovalo je 105 študentov, ki so v študijskem letu 2007/08 obiskovali 4. letnik študijske smeri Razredni pouk na Pedagoški fakulteti v Mariboru. Rezultati so pokazali, da študenti pri pouku glasbe večinoma uporabljajo tradicionalne učne medije. Pri vodenju pouka najpogosteje uporabljajo CD-predvajalnik, klaviature, ritmične in melodične Orffove inštrumente ter učbenik in delovni zvezek. Študenti v nobenem primeru niso uporabili sodobne tehnologije z računalniškimi glasbenimi programi in MIDI-okoljem. Večina študentov je pri pouku glasbe uporabilo vsaj dva avditivna medija. Študenti so učne medije najpogosteje uporabili v osrednjem delu učne enote. Ugotovili smo, da na izbiro učnega medija pri pouku glasbe najbolj vplivajo naslednji dejavniki: (1) učna vsebina, (2) učni cilji in (3) razred poučevanja oz. starost učencev.

Ključne besede: učni mediji, tehnologija, študenti razrednega pouka, glasbeni pouk

Selection and use of learning media for music lessons

ABSTRACT

This article presents how learning media is chosen and used in music classes. Special attention is given to the results of research done on the way learning media is used in classes. The aim of our research was to study the types of learning media used in student presentations for music education lessons and the influence of the different factors involved in choosing learning media. 105 fourth-grade elementary school students participated in our research, which took place during the 2007/08 school year at the Faculty of Education at the University of Maribor,

Slovenia. The results show that during music classes students mostly use traditional learning media. When performing in the classroom they commonly use CD players, keyboards, rhythmic and melodic Orf instruments, textbooks and handbooks. None of the students use modern technology, including computer music programs and MIDI devices. During music classes most of the students use at least two forms of audio media. The media is used during the beginning of the central part of the lesson. We found that the choice of learning media used in music classes depends on the following factors: (1) learning content, (2) learning goals, and (3) age of the students.

Key words: learning media, technology, influence of factors, elementary school students, music classes.

Uvod

Razvoj sodobne informacijske in komunikacijske tehnologije (IKT) je povzročil razvoj moderne izobraževalne tehnologije in učnih medijev, ki so učiteljem na šolah vse bolj dostopni. Vendar pa sama dostopnost učnih medijev na šolah še ne zagotavlja, da jih bo učitelj uspešno in pogosto vključeval v izobraževalni proces. Uporaba sodobne tehnologije in učnih medijev od učitelja zahteva, da osvoji znanja in spretnosti rokovanja z učnimi mediji, je motiviran za uporabo učnih medijev, pozna uspešne primere uporabe učnih medijev, učencem približa ustrezne strategije uporabe učnih medijev, pozna različne možnosti uporabe učnih medijev, spremlja razvoj sodobnih učnih medijev, priskrbi ustrezni didaktični material, ki ga bo uporabil v kombinaciji z učnimi mediji, pozna nove oblike učenja in učne metode, ki jih uporaba učnih medijev omogoča oz. zahteva, pozna prednosti, slabosti in ovire pri uporabi učnih medijev, priskrbi na šoli dostopne multimedije, računalnik(e) in software, el. klaviature idr.

V nadaljevanju predstavljamo izsledke raziskav, ki so vezane na učiteljevo izbiro in uporabo učnih medijev pri pouku in jih morajo učitelji razrednega pouka in študenti za smotno izbiro in uspešno uporabo učnih medijev dobro poznati.

Blažič (1998, 1999, 2001) je proučeval dejavnike, ki vplivajo na izbiro učnih medijev. Dejavnike izbire učnega medija, ki se tičejo učenca, Blažič (1998) deli na fiziološke (ki izvirajo iz učenčevega telesnega stanja, zdravja in počutja) in psihološke (razvojna stopnja umskih in drugih sposobnosti, kognitivni stil, kognitivna struktura (predznanje), učne navade, motivacija za učenje in osebnostno-čustvene posebnosti).

Učenci se med seboj razlikujejo po načinu zaznavanja dražljajev, zato mora učitelj posegati po različnih učnih medijih, ki preko dražljajev pri ljudeh sprožajo različne občutke. Kadar učitelj izbira učni medij, ki ga bo pri pouku uporabil, mora upoštevati tudi kanal sprejemanja pri zaznavanju in stil zaznavanja. Marentič Požarnikova (2000) navaja naslednjo delitev stilov zaznavanja: vizualni-vidni, avditivni (slišni) in kinestetično-čutno-čustveni stil.

Uporaba učnih medijev je pomembna tudi z vidika oblikovanja informacij in spomina. Sternberg (2006) navaja tradicionalne modele spomina, kjer je govora o procesu shranjevanja informacij v kratkotrajni spomin (short-term memory – STM) in dolgotrajni spomin (long-term memory – LTM). Vloga procesa shranjevanja je uskladiščiti informacije v kompleksen sistem tako, da so informacije, podatki, skupine, kategorije vedno pri roki za opazovanje in priklic (Ferbežer, 2002). Uporabo učnih medijev vključuje in zagovarja tudi kognitivna teorija učenja preko medijev, ki jo predlaga Moreno (2006).

Blažič (1997) je na reprezentativnem vzorcu 280 osnovnošolskih in srednješolskih učiteljev ugotovil, da mlajši učitelji redkeje uporabljajo učne medije. Avdiovizualne medije najpogosteje uporablja 47,7 % vseh učiteljev, vizualne medije 41,9 %, učiteljev, avditivne učne medije pa desetina vseh učiteljev (najpogosteje so to učitelji tujega jezika in glasbene vzgoje). Uporaba učnih medijev vpliva tudi na druge dejavnike učnega procesa (učni cilji, učna snov, učna metoda, učna oblika, učna strategija).

Učni mediji delujejo motivacijsko. Z uporabo sodobnih učnih medijev učence lažje in bolje motiviramo. Črčinovič Rozmanova opozarja na pomen motivacije za spoznavanje glasbe in oblikovanje sodb o njej. Po njenih besedah se »življenje z glasbo ne začne s spoznavanjem glasbenih oblik, temveč z zburjanjem radovednosti, ki nas kasneje vodi do vprašanja, kako lahko glasba obogati moje življenje in doživljanje; pri pedagoškem posredovanju glasbe je zato zelo pomembno usmerjanje v dialog med poslušalcem in glasbo. Te izkušnje se kasneje od pouka prenašajo v 'življenje'« (Črčinovič Rozman, 1998, str. 28.) Blažič (2003a) trdi, da ustrezna in uspešna uporaba učnih medijev spodbuja motivacijo in posledično vpliva na povečanje učne učinkovitosti medijev.

Burnard (2007) predstavi povezanost med kreativnostjo in tehnologijo pri glasbenem pouku. Kdo, zakaj, kako, kdaj, kje in kaj so temeljna vprašanja, na katera si učitelj mora odgovoriti, kadar načrtuje uporabo učnega medija pri pouku. Učitelj mora težiti k izbiri najustreznejšega učnega medija, s pomočjo katerega bo kvalitetno podal vsebino in dosegel zastavljene cilje, hkrati bo pa popestril pouk. Učitelj naj izbere tak učni medij, ki pri učencih omogoča doseganje višjega nivoja znanja, kvalitetnejših izdelkov in izkušenj.

V tuji literaturi zasledimo številne primere uporabe sodobne glasbene tehnologije; v zadnjem času predvsem računalniško podprtih multimedijev, ki so v razvitih državah učiteljem mnogo bolj dostopni kot pri nas. Stanje v angleških osnovnih šolah, kot ga je predstavil Naughton (1997), kaže na bistveno boljšo opremljenost in dostopnost glasbene tehnologije v primerjavi s stanjem na naših šolah danes.

Blažič (2003b) poudarja integracijo računalnika v pouk, seveda ob ustrezni programski opremi, skladni s predvidenimi učnimi cilji. Uspešen primer uporabe računalniškega programa Finale Note Pad pri pouku glasbene vzgoje predstavi Lango (2006). Računalniško podprti sistemi omogočajo ustvarjalno izražanje, ne da bi posameznik moral znati igrati na inštrument. Pri tem lahko gre za izražanje v realnem času ali za posnete izdelke (Dalgarno, 1997). Na kvaliteto izdelkov

navadno vpliva glasbena izobrazba otrok. Seddon in O'Neill (2001) sta v raziskavi primerjala računalniško izdelane skladbe otrok, ki imajo formalno glasbeno izobrazbo, in tistimi, ki je nimajo. Desetletni otroci z najmanj dvema letoma formalne glasbene izobrazbe so dali višje samoocene glede tega, kako njihove skladbe zvenijo. Pri teh otrocih se je pokazal večji ritmični in melodični razvoj.

Opredelitev problema in metodologija empirične raziskave

Z multimedijско tehnologijo se mladina že zelo zgodaj srečuje doma in tudi na različnih stopnjah izobraževalnega sistema. Ker je v šolah in tudi sicer dostopnih vedno več učnih medijev in izobraževalne tehnologije, nas je v izvedeni empirični raziskavi zanimalo, katere učne medije so študenti razrednega pouka uporabili pri izvedbi nastopa ter v katerem delu učne enote so študenti najpogosteje uporabili učne medije. Zanimal nas je tudi vpliv različnih dejavnikov na izbiro učnih medijev.

Hipoteze

- H1 Večina študentov pri nastopu pri glasbeni vzgoji uporabi vsaj en avditivni medij.
- H2 Študenti najpogosteje uporabljajo učne medije v osrednjem delu učne enote.
- H3 Učna vsebina, učni cilji in razred poučevanja oz. starost učencev so dejavniki, ki najbolj vplivajo na izbiro učnega medija pri pouku glasbe.
- H4 V oceni vpliva nekaterih dejavnikov, ki vplivajo na izbiro učnih medijev, obstajajo statistično značilne razlike med skupino študentov, ki je izvedla nastop v 1. in 2. razredu, in skupino študentov, ki je izvedla nastop v 3., 4. in 5. razredu.

Raziskovalna metoda

Uporabili smo deskriptivno neeksperimentalno metodo empiričnega pedagoškega raziskovanja.

Opis vzorca

V raziskavi je sodelovalo 105 študentov, ki so v študijskem letu 2007/08 obiskovali 4. letnik enopredmetnega univerzitetnega programa Razredni pouk na Pedagoški fakulteti v Mariboru.

Potek zbiranja podatkov

Anketiranje smo izvedli v januarju 2008, na Pedagoški fakulteti v Mariboru. Pred anketiranjem smo študentom podali kratka navodila za izpolnjevanje anketnega vprašalnika.

Merski inštrument

Za potrebe raziskave smo izdelali anketni vprašalnik, ki je vseboval vprašanja zaprtega in odprtega tipa.

Obdelava podatkov

Zbrani podatki so bili obdelani z aplikacijo SPSS. Pri statistični analizi smo uporabili: f , $f\%$, M , SD in t -test.

Rezultati z razpravo

Uporaba učnih medijev pri izvedbi nastopa

Največ študentov (78,1 %) je pri izvedbi nastopa iz glasbene vzgoje uporabilo CD-predvajalnik. Poučevanja glasbene vzgoje si brez dostopnosti in uporabe CD-predvajalnika skoraj ni mogoče predstavljati. Uveljavljeni glasbeni didaktični kompleti na razredni stopnji vsebujejo zgoščenke, na katerih so zvočni posnetki, ki jih študenti in učitelji razrednega pouka uporabljajo pri pouku glasbene vzgoje. Drugi najpogosteje uporabljeni avditivni medij so klaviature, ki jih je uporabilo 61,0 % študentov. Študenti klaviature uporabljajo pri predstavitvi pesmi, pri igranju spremljave pesmi in za dajanje intonacije. Uporaba klaviatur je povezana tudi z učno temo. Pri učenju nove pesmi so klaviature nepogrešljive. Zelo pomembna je dostopnost klaviatur v razredu, saj se številnih glasbenih aktivnosti brez uporabe klaviatur ne da (uspešno in/ali kvalitetno) izvesti. Tretji najpogosteje uporabljeni učni medij so ritmični Orffovi inštrumenti, ki jih je pri nastopu uporabilo (le) dobra petina študentov. Ustvarjalnost in igranje spremljave in drugih glasbenih vsebin na ritmične Orffove inštrumente zahteva od učencev aktivno sodelovanje. Izkušnje nam kažejo, da uporaba ritmičnih inštrumentov na učence deluje izredno motivacijsko. Le 16,2 % študentov je uporabilo učbenik in/ali delovni zvezek, kljub temu da gre za najbolj dostopen učni medij, ki ga imajo vsi učenci. Študenti so večinoma raje sami pripravili razno gradivo (učne liste, besedila pesmi, slikovno gradivo), ki so ga predstavili ali razdelili učencem. Uporaba melodičnih Orffovih inštrumentov je bila zelo redka (5,7 %). Zvočno snemalno opremo sta uporabila le 2 študenta, DVD-predvajalnik in televizor pa le po en študent. Vzroke za neuporabo nekaterih učnih medijev gre iskati v nedostopnosti le-teh, pomanjkanju ustreznega didaktičnega gradiva in strokovni usposobljenosti za uporabo.

Rezultati potrjujejo našo hipotezo H1, da večina študentov pri nastopu pri glasbeni vzgoji uporabi vsaj en avditivni medij. Večina študentov je uporabilo vsaj dva avditivna medija, in sicer CD-predvajalnik in klaviature. Potrdimo lahko tudi hipotezo H2, da študenti najpogosteje uporabljajo učne medije v osrednjem delu učne enote. Izmed vseh primerov uporabe učnih medijev ($n = 315$) jih je bilo v osrednjem delu učne enote uporabljenih 45,7 %, v zaključnem delu 34,3 %, v uvodnem delu pa 20,0 %. V osrednjem delu učne enote je pri pouku glasbe večinoma poudarek na pridobivanju znanja in/ali ustvarjalnosti, pri čemer je uporaba učnih medijev z vidika kvalitete učenja potrebna, z vidika izvedbe dejavnosti pa pogosto celo nujna. Blažič (1997) navaja rezultate raziskave, v kateri se je 86 % vseh učiteljev strinjalo s trditvijo, da učni mediji omogočajo hitrejšo in kvalitetnejšo pridobivanje znanja in da nudijo več možnosti za ustvarjalno delo učencev.

Vpliv dejavnikov na izbiro učnih medijev

Pri proučevanju vpliva dejavnikov na izbiro učnih medijev smo vzorec študentov razdelili glede na razred, in sicer (1) na respondente, ki so nastop opravljali v 1. ali 2. razredu ($n = 51$), in (2) na respondente, ki so nastop opravljali v 3., 4. ali 5. razredu devetletne osnovne šole ($n = 54$). Za primerjavo rezultatov obeh skupin smo izvedli t-test. V nadaljevanju so rezultati predstavljeni glede na višino povprečne ocene vpliva dejavnikov (od tistih z najvišjo skupno povprečno oceno do tistih z najnižjo).

Tabela 1: Vpliv dejavnikov na izbiro učnih medijev

Dejavnik	Skupina 1. ali 2. razred $n = 51$		Skupina 3., 4. ali 5. razred $n = 54$		Skupaj $n = 105$		t-test		
	M	SD	M	SD	M	SD	t	g	α
Učna vsebina	4,57	0,671	4,54	0,665	4,55	0,665	0,242	103	0,809
Učni cilji	3,94	1,19	4,19	0,729	4,07	0,983	-1,258	81,983	0,212
Razred poučevanja oz. starost učencev	3,78	0,945	3,30	1,176	3,53	1,093	2,351	100,46	0,021
Opremljenost šole	2,96	1,232	2,83	1,575	2,90	1,414	0,463	99,607	0,644
Strokovna usposobljenost za delo z učno tehnologijo	2,84	1,255	2,76	1,386	2,80	1,319	0,324	103	0,746
Poučenost o prednostih in omejitvah uporabe	2,69	1,191	2,87	1,133	2,78	1,16	-0,811	103	0,419
Informiranost o uporabi učnih medijev	2,73	1,201	2,67	1,244	2,70	1,218	0,246	103	0,806
Velikost razreda	2,43	1,204	2,37	1,263	2,40	1,229	0,253	103	0,801
Osebnostno-čustvene posebnosti učencev	2,37	1,248	2,11	1,003	2,24	1,131	1,186	103	0,238

Potrdimo lahko hipotezo H3, da so učna vsebina, učni cilji in razred poučevanja oz. starost učencev dejavniki, ki najbolj vplivajo na izbiro učnega medija pri pouku glasbe. Iz rezultatov je razvidno, da dejavnik učna vsebina med vsemi dejavniki najbolj vpliva na izbiro učnega medija pri pouku glasbe. Študenti razrednega pouka ($n = 105$) ta dejavnik na petstopenjski lestvici ocenjujejo najvišje ($M = 4,55$; $SD = 0,665$). Drugi najvišje ocenjeni dejavnik so učni cilji ($M = 4,07$; $SD = 0,983$), na tretjem mestu sledi dejavnik razred poučevanja oz. starost učencev ($M = 3,53$; $SD = 1,093$). Podobno ugotavlja na reprezentativnem vzorcu Blažič (1999), le da so v njegovi raziskavi učni cilji najpomembnejši dejavnik pri izbiri učnih medijev, saj jim kar 83 % osnovnošolskih učiteljev (in kar 88 % učiteljev razrednega pouka) pripisuje velik vpliv. Učna vsebina kot dejavnik vpliva na izbiro učnega medija je med osnovnošolskimi učitelji uvrščena na drugo mesto, saj ji 80 % učiteljev pripisuje velik vpliv.

V oceni vpliva dejavnika razred poučevanja oz. starost učencev na izbiro učnih medijev obstaja statistično značilna razlika ($t = 2,351$; $g = 100,467$; $p = 0,021$) med skupino študentov, ki je izvedla nastop v 1. in 2. razredu ($M = 3,78$; $SD = 0,945$), in skupino študentov, ki je izvedla nastop v 3., 4. in 5. razredu ($M = 3,30$; $SD = 1,176$). Prva skupina študentov temu dejavniku pripisuje povprečno večji vpliv na izbiro učnega medija kot druga.

Statistično značilne razlike med obema skupinama študentov smo z izvedbo t-testa iskali tudi pri drugih dejavnikih (tabela 1). Rezultati kažejo, da (razen pri dejavniku razred poučevanja oz. starost učencev) pri ostalih dejavnikih ne obstajajo statistično značilne razlike med skupino študentov, ki je nastop opravljala v 1. ali 2. razredu, in skupino študentov, ki je nastop opravljala v 3., 4. ali 5. razredu. Hipotezo H4 lahko potrdimo le delno.

Opremljenost šole ($M = 2,9$; $SD = 1,414$), strokovna usposobljenost za delo z učno tehnologijo ($M = 2,8$; $SD = 1,319$), poučenost o didaktičnih prednostih in omejitvah uporabe učne tehnologije ($M = 2,78$; $SD = 1,16$) in informiranost o uporabi učnih medijev ($M = 2,7$; $SD = 1,218$) so dejavniki, ki imajo relativno nizke povprečne ocene. Iz tega izhaja, da nimajo velikega vpliva na izbiro učnega medija pri pouku glasbe. Blažič (1997) je ugotovil, da so šole dobro ali zelo dobro opremljene z učnimi mediji, le-ti pa niso ustrezno izkoriščeni, in da učitelji na dobro ali zelo dobro opremljenih šolah pri pouku pogosteje uporabljajo učne medije. 62 % učiteljev razrednega pouka, zajetih v raziskavo, zelo pogosto ali pogosto uporablja učne medije. Avtor tudi ugotavlja, da je strokovna usposobljenost za delo z učnimi mediji neustrezna, nizka. Bolj informirani in strokovno usposobljeni učitelji pogosteje uporabljajo učne medije. Tudi informiranost učiteljev o uporabi učnih medijev je neustrezna, nizka.

Velikost razreda ($M = 2,40$; $SD = 1,229$) in osebnostno-čustvene posebnosti učencev ($M = 2,24$; $SD = 1,131$) sta najnižje ocenjena dejavnika, kar pomeni, da najmanj vplivata na izbiro učnih medijev pri pouku glasbe. Večina študentov pri pouku glasbe uporablja tradicionalne učne medije in za njihovo uporabo pri pouku velikost razreda oz. število učencev nista bistvena. Študenti le delno (ali sploh ne) poznajo osebnostno-čustvene posebnosti učencev, zato ima ta dejavnik pričakovano nizek vpliv na izbiro učnega medija.

Sklep

Ugotovitve pričujoče raziskave kažejo, da študenti razrednega pouka pri glasbenem pouku pogosto uporabljajo različne učne medije, najpogosteje v osrednjem delu učne enote. Večinoma gre za uporabo tradicionalnih učnih medijev. Učna vsebina, učni cilji in razred poučevanja oz. starost učencev so dejavniki, ki najbolj vplivajo na izbiro učnih medijev pri glasbenem pouku.

Pri pripravi študentov na pouk glasbe bo v prihodnje potrebno več pozornosti nameniti seznanjanju študentov z možnostmi uporabe različnih učnih medijev pri različnih glasbenih dejavnostih. To je naloga mentorjev, tako visokošolskih učiteljev kot učiteljev razrednega pouka.

Za izboljšanje glasbenopedagoškega dela na področju uporabe učnih medijev pri pouku glasbe na razredni stopnji bo potrebno (poleg tradicionalnih medijev) zagotavljati tudi dostopnost sodobnih učnih medijev in spodbujati njihovo pogostejšo uporabo, učitelje razrednega pouka in študente ustrezno strokovno usposabljanje za uporabo sodobnih učnih medijev pri pouku glasbe ter poskrbeti za dostopnost multimedijskih gradiv in računalniške (glasbene) programske opreme, prilagajene za pouk glasbe na razredni stopnji izobraževanja.

LITERATURA

- Blažič, M. (1997). Določilnice, ki vplivajo na kvaliteto učnega procesa ob uporabi učnih medijev. *Pedagoška obzorja*, 12 (5–6), 203–215.
- Blažič, M. (1998). Psihofizične značilnosti učencev kot določilnica izbire učnega medija. *Pedagoška obzorja*, 13 (3–4), 93–99.
- Blažič, M. (2001). Vpliv načina zaznavanja učencev na izbor učnega medija. *Pedagoška obzorja*, 16 (1), 21–29.
- Blažič, M. (2003a). Multimediji in spodbujanje sodelovanja. *Pedagoška obzorja*, 18 (2), 40–47.
- Blažič, M. (2003b). Integracija novih medijev spreminja procese učenja in poučevanja. *Pedagoška obzorja*, 18 (3–4), 67–76.
- Burnard, P. (2007). Reframing creativity and technology: promoting pedagogic change in music education, *Journal of music, technology and education*, 1 (1), 37–55. Intellect Ltd.

Črčinovič Rozman, J. (1998). Multimedijška zasnova razvijanja sposobnosti poslušanja glasbe. *Glasba v šoli*, 1–2 (9–10), 28–30.

Dalgarno, G. (1997). Creating an expressive performance without being able to play a musical instrument. V Paynter in Swanwick (ur.), *British journal of music education*, 14 (2), 163–171.

Ferbežer, I. (2002). *Celovitost nadarjenosti*. Ljubljana: Educa.

Lango, J. (2006). Računalnik in glasba. *Glasba v šoli*, 1-2 (4), 21–33.

Marentič Požarnik, B. (2000). *Psihologija učenja in pouka*. Ljubljana: DZS.

Moreno, R. (2006). Learning in high-tech and multimedia environments. *Current directions in psychological science*, 15 (2), 63–67. Association for psychological science.

Naughton, C. (1997). Music technology tools and the implications of socio-cognitive research. V Paynter in Swanwick (ur.), *British journal of music education*, 14 (2), 111–117. Cambridge: University Press.

Seddon, F. A. in O'Neill, S. A. (2001). An evaluation study of computer-based compositions by children with and without prior experience of formal instrumental music tuition. *Psychology of music*, 29 (4), 4–19. Society for research in psychology of music and music education.

Sternberg, R. J. (2006). *Cognitive psychology*. Fourth edition, USA: Thomson Wadsworth, Belmont.

E-mail: bojan.kovacic@uni-mb.si
janja.rozman@uni-mb.si